

La pervivència dels almogàvers a Grècia

Autor: Martí Crespó

Data de publicació: 15-05-2024

El filòleg Eusebi Ayensa publica 'Els catalans a Grècia' · Entre l'assaig històric i la guia de viatges, amb tots els castells i torres catalans a l'orient.

‘El descobriment d’una Grècia catalana e?s, al nostre entendre, una de les sorpreses me?s inesperades que ha deparat als investigadors moderns la història de la vida política medieval.’ Així s’expressava l’historiador Antoni Rubió i Lluch (1856-1937), primer president de l’Institut d’Estudis Catalans i màxim estudiós de la presència de la companyia dels almogàvers a Grècia el segle XIV. L’empremta deixada (especialment arran de la sagnant ‘venjança catalana’) és palpable encara avui en la literatura i el folklore grecs, a més de les restes monumentals. Aquests castells i torres són els que cataloga minuciosament Eusebi Ayensa a ‘Els catalans a Grècia’, que es presenta a Barcelona (19.00).

Es tracta d’una ‘guia imprescindible per a conèixer l’empremta catalana a la terra mítica de Grècia’, en què es presenten dotze castells i vint-i-una torre (mapa) que són ‘les úniques restes monumentals que es conserven del pas dels almogàvers per l’orient de la Mediterrània’. ‘Tots van ésser construïts pels nostres avantpassats o arrabassats als francs i als bizantins arran de la batalla d’Halmirós (1311) i de l’expedició del vicari general del ducat d’Atenes, Alfons Frederic, a les regions de la Ftiòtide i la Fòcide (1318-1319), que acabaren constituint el ducat de Neopàtria.’ En canvi, no hi apareixen restes materials que fins fa poc s’atribuïen erròniament als almogàvers, com una marededéu catalana (atribuïda ara a l’època florentina) o la torre franca de l’Acròpoli d’Atenes.

Eusebi Ayensa (Figueres, 1967), llicenciat en filologia clàssica i doctor en filologia romànica a la Universitat de Barcelona, ha publicat nombrosos estudis sobre la presència almogàver a Grècia en el segle XIV i la seva pervivència en la literatura i el folklore grecs, i ha dedicat una especial atenció a la figura d’Antoni Rubió, el més gran estudiós d’aquesta pàgina de la nostra història nacional i que va ser mestre d’un altre humanista que s’hi va interessar molt, Lluís Nicolau i d’Olwer.

‘Els catalans a Grècia’ es basa en texts històrics i abundants mapes i material gràfic inèdits per a descobrir la història

d'aquestes restes 'que es drecen encara imponents i que són un callat record de la nostra presència a la terra de l'Hèl·lade ara fa més de set-cents anys'. El llibre s'ha concebut també com a guia, amb informacions necessàries perquè el viatger pugui visitar-les amb l'atenció que es mereixen.

Martí Crespo

Podeu llegir l'article original a través del següent enllaç:

<https://www.vilaweb.cat/noticia/4162545/20131218/pervivencia-almogavers-grecia.html>